

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова за професійним спрямуванням

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: 242 Туризм
(назва освітньої програми)

Спеціальність: Туризмознавство
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Викладач доцент БОНДАРЧУК КАТЕРИНА СЕРГІЇВНА

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Бондарчук Катерина Сергіївна, доцент., кафедри українознавства та загальноомовної підготовки
Контактна інформація викладача	телефон кафедри: 061 7642314, 061 7698336 E-mail кафедри Kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua
Обсяг дисципліни 2 семестр	Кількість годин - 90, кредитів - 3 кредити ЕКТС, розподіл годин: лекції - 14, практичні - 16, самостійна робота - 60, вид контролю –екзамен
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i> - https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultacij-3 Консультативна допомога студенту надається у таких формах: - особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій https://zp.edu.ua/node/7904 (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю); - відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна); - листування за допомогою електронної пошти у форматі 24/7 кожного дня); - відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача); - спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

2. Постреквізити навчальної дисципліни

Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є обов'язковими для складових подальшого навчання: науковий стиль української мови, дисципліни «Організація екскурсійних послуг».

3. Характеристика навчальної дисципліни

Удосконалення умінь і навичок практичного володіння українською мовою є необхідною комунікативною спроможністю у сфері професійного спілкування у туристичній сфері.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, підтримувати

загальний рівень фізичної активності й здоров'я для ведення активної соціальної та професійної діяльності

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо до сприйняття культури та звичаїв інших країн і народів, толерантного ставлення до національних, расових, конфесійних відмінностей, здібність до міжкультурних комунікацій у туристичній сфері.

ЗК06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із використанням новітніх інформаційних технологій.

ЗК08 Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК10 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК15 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК04 Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

СК06 Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

СК07 Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

СК09 Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних формажорних обставинах.

СК10 Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

СК12 Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

СК13 Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

СК14 Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК15 Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

СК16 Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН07 Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН08 Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПРН09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН11 Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН12 Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН13 Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН14 Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН17 Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН18 Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН19 Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН24. Презентувати унікальність та специфічні риси певного регіону для вітчизняних та іноземних туристів на високому професійному рівні.

ПРН25. Виокремлювати закономірності формування та етапи розвитку національної та європейської культури від давнини до сучасності, розуміти тренди розвитку європейських культурних цінностей і вміти проводити історико-культурний їх аналіз для визначення перспектив інтеграції національного та європейського туризму.

4. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів необхідної комунікативної спроможності у сфері професійного спілкування як у усній, так і писемній формах: удосконалення умінь і навичок практичного володіння українською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; опанування мовною і мовленнєвою культурою; ознайомлення зі специфікою наукового, офіційно-ділового та розмовного стилів мови; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоспроможності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника завдяки вмільому використанню різноманітних мовних засобів; оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів; засвоєння лексики і термінології свого фаху; вибір комунікативно виправданих мовних засобів; послуговування різними типами словників.

Завдання: сформулювати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності фахівця з туризму; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформулювати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коректування та перекладу наукових текстів.

5. Зміст та складові навчальної дисципліни

Тема	Вид заняття	Кількість годин	Розподіл балів
Державна мова – мова професійного спілкування.	Лекція,	4	20
Спілкування як інструмент професійної діяльності.	практичне	4	
Форми і методи усного професійного спілкування фахівця з туризму	Лекція, практичне	2 2	20
Писемна форма професійної комунікації	Лекція, практичне	2 2	20
Науковий стиль української мови і його засоби у професійному спілкуванні фахівця з туризму.	Лекція, практичне	6 8	20

Підсумковий модульний контроль	екзамен	2	20
--------------------------------	---------	---	----

6. Самостійна робота

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до екзамену, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно-правових документів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми, наводяться та аналізуються нормативно-правові акти.

У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час практичних занять, перевірку робочих конспектів;
- залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань;
- проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

8. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання

Методи контролю: поточний контроль (усне опитування, перевірка письмових завдань, тестування); перевірка індивідуальних завдань – творів, конспектів, рефератів, есе, наукових досліджень; перевірка підсумкових робіт; письмового екзамену.

Методи самоконтролю і взаємоконтролю: редагування деформованих текстів з метою виявлення різнотипних помилок та їх усунення; взаємоперевірка перекладених текстів різних стилів українською мовою, взаємо-оцінювання студентами доповідей.

Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.), контрольні заходи - вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий види контролю, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є: систематичність та активність роботи на практичних заняттях; виконання обов'язкових завдань самостійної роботи; виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача); участь у конференціях, конкурсах наукових робіт та проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за такими напрямками роботи на практичних заняттях: участь у навчальній дискусії активність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, виконання практичних завдань, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, мозковому штурмі, участь у експрес-опитуванні (тестуванні);.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем під час визначення результатів

рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою. Він проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання. Підсумкова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Контроль знань студентів з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс поділяється на 3 змістові модулі, у межах яких розподілені теми. Разом студент може отримати 100 балів: 40 балів під час поточного контролю та 60 балів за рубіжний контроль.

Засоби оцінювання для студентів денної форми навчання: поточне усне опитування на лекційних та практичних заняттях, оцінка виконання індивідуальних завдань, тестова перевірка під час поточного і підсумкового контролю, проведення двох рубіжних контролів. Засоби оцінювання для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: виконання та захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі екзамену. До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється через виконання та подальший захист контрольної роботи у вигляді відповідей на запитання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати за 100-бальною шкалою.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача вищої освіти. Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в університеті, а саме: оцінки виставляються згідно схеми. Розподіл балів, які отримують студенти спеціальності «Туризм» на практичних заняттях (тах).

Критерії оцінювання проведення змістового модульного контролю з дисципліни

Поточне тестування, індивідуальні завдання та самостійна робота				Екзамен	Підсумковий тест та відкрите питання (екзамен)
Модуль 1	Модуль 2		Модуль 3		
T1	T2	T3	T4	20	100
20	20	20	20		

9. Інформаційне забезпечення курсу

1. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами для ВНЗ. 3-тє вид. доп. і перероб. Київ: «ЦУЛ», 2016. 426с. (Гриф МОН України).
2. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навч. посібник для ВНЗ. 2-ге вид. доп. і перероб. Київ: «ЦУЛ», 2016. 624 с. (Гриф МОН).
3. Бондарчук К.С. Конспект лекцій з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 78 с.
4. Бондарчук К.С. Методичні вказівки та завдання контрольної роботи з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» факультету економіки та управління заочної форми навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 46с.
5. Бондарчук К.С. Короткий тлумачний фінансовий словник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 90 с.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 594 с.
7. Кацавець Р. Ділова українська мова. За новим українським правописом: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 324 с.
8. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 592с.
9. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібн. Київ: Каравела, 2018. 352 с.
10. Пентилюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2011. 224 с.

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка». Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний: не запізнюватися на заняття; не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою; конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; брати активну участь у навчальному процесі; своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи; відключити мобільний телефон під час занять; бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; брати участь у контрольних заходах (поточний контроль, підсумковий контроль); будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Передбачено Perezарухування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначенням обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі). Передбачається Perezарухування результатів навчання у разі, якщо здобувач прослухав

аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів, був слухачем курсів на дистанційних платформах.